

Zeeën en oceanen

VOOR DE
LEERKRACHT

HET THEMA

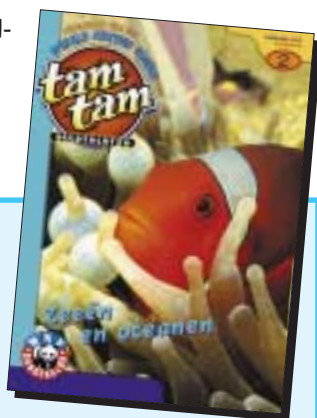

Zeeën en oceanen. Voor veel Nederlanders heel erg vertrouwd. We duiken op 1 januari in de ijskoude golven. We zitten zomers aan het strand. En we vissen er al eeuwenlang haring uit. Maar wat weten we eigenlijk écht over de zeeën en oceanen? Onder het wateroppervlak houdt onze blik op. Maar juist dáár is een ongelooflijke wereld. Donker, kleurrijk, diep, koud, warm, bergen en diepe kloven... Het is er allemaal. En misschien bevindt het meest fantastische natuurgebied zich juist wel ónder water: het koraalrif. Helaas wordt dat ernstig bedreigd. Reden voor het Wereld Natuur Fonds om aan de bel te trekken met de actie: 'Geef het koraal weer kleur!' Ook de jeugdleden van het Wereld Natuur Fonds, de WNF-Rangers, doen mee. Met een eigen actie: 'Help allemaal... red ons koraal!'

De TamTam van februari gaat over de zeeën en oceanen. Van de tropen tot de poolzee. En van de golven tot de peilloze diepte. En natuurlijk over de vissen, de zoogdieren en de planten die we daar allemaal tegenkomen. Zoals de dolfijn en de waanzinnig mooie koraalriffen. De leestekst voor de kinderen gaat over de dolfijn, een dier dat zich bijzonder thuisvoelt bij het koraalrif.

Zó werkt u met 'TamTam in de klas'

- Download de pagina's 'TamTam in de klas'
- Lees de inleiding op het thema (Voor de leerkracht)
- Maak een keuze uit de lessuggesties op dit blad
- Kopieer de twee leerlingpagina's voor alle kinderen
- Laat de leestekst van het eerste blad lezen (individueel, in groepjes of klassikaal)
- Laat de vragen maken en de antwoorden direct noteren (dit is zelfcorrigerend materiaal)
- Laat de puzzel maken (in de TamTam staan nog meer puzzels over dieren in de zee.)
- Stimuleer kinderen om ook de internet-opdracht uit te voeren: www.wnf.nl/rangerclub
- Maak gebruik van de TamTam

LESSUGGESTIES

De volgende suggesties zijn bedoeld om de kinderen in de sfeer van het thema te brengen. Meestal eenvoudig uit te voeren.

Het a-b-zee

Verdeel de klas in groepjes. Elk groepje krijgt een groot, blauw vel papier. Daaruit knippen ze zesentwintig 'golven'. Op elke golf schrijven ze een letter van het alfabet. Nu proberen ze in elke golf een woord te verzinnen dat met de zee te maken heeft en met die letter begint. Geef op het bord een aantal denkrichtingen aan, zoals: dieren, kleur, recreatie, vervuiling. Voorbeeld: a = albatros; b = blauw; c = colablikje; d = dolfijn, enz. Laat de moeilijke letters, zoals q en x, overslaan. Misschien kunnen ze met die letter een naam voor een fantasievis bedenken. Klaar? Laat alle 'lettergolven' op een groot wit vel plakken. Bespreek de resultaten. Is er een compleet 'a-b-zee' te maken? Tip: rubriceer de verschillende antwoorden op onderwerp en geef extra informatie. Kijk ook nog in de TamTam van februari als er nog woorden bij bepaalde letters ontbreken.

Stelopdracht

Dit is een opdracht voor creatief schrijven. Stel je voor: je krijgt de kans om diepzee te duiken. Je plonst het water in, met je duikpak aan en alle spullen die je nodig hebt. Beschrijf in een kort, maar spannend verhaaltje wat je allemaal tegenkomt onder water. Als je klaar bent, mag je van het mooiste dat je hebt gezien een tekening maken.

Laat een aantal verhaaltjes voorlezen. Bespreek die. Pak de informatie uit de TamTam erbij. Kan het kloppen wat de kinderen allemaal onder water hebben gezien?

Doe óók mee aan de landelijke kleurwedstrijd: 'Geef het koraal weer kleur!'

Ook úw school heeft per post een oproep gekregen om mee te doen aan de landelijke koraal-kleurwedstrijd 'Geef het koraal weer kleur!' Kopieer de vijf kleurplaten uit de handleiding die is toegevoerd. Laat die inkleuren door de kinderen en hang de resultaten op **20 februari** achter de ramen. U maakt kans op fantastische prijzen! Heeft u de kleurplaten niet meer? Download ze dan via www.wnf.nl/rangerclub. Ga naar: TamTam op school.

de dolfin

Ken je Flipper? De beroemdste televisie-dolfijn? Vast wel. Flipper is een tuimelaar. Een grappig en slim dier. Maar wist je dat er nog 70 andere soorten dolfijnen zijn? Van groot tot klein. Lees maar mee en beantwoord de vragen.

De dolfin is geen vis

Een dolfin leeft natuurlijk in de zee. Hij zwemt als een vis, hij lijkt op een vis, maar hij is geen vis. Een dolfin is een zoogdier. Het kenmerk van een zoogdier is dat het vrouwtje haar jong zoogt: melk geeft. Misschien heeft jouw moeder je als baby ook wel melk uit haar borsten gegeven. Mensen zijn dus - net als dolfijnen - ook zoogdieren.

Het dolfijnenjong groeit bij zijn moeder in haar buik. Het wordt onder water geboren. Zodra het er is, zwemt het vliegensvlug met zijn moeder naar boven om adem te halen. Dat doet hij door zijn neusgat boven op zijn kop. Zo, dat lucht op! Nu kan hij weer naar beneden om rustig melk te drinken.

Samen jagen

De dolfin is dus geen vis, maar lust wel vis. Die vangen ze op een heel slimme manier. Ze werken samen met andere dolfijnen en verzinnen elke keer wat het handigst is. Ze jagen soms net zolang op een school vissen, totdat die alleen nog maar het strand op kan vluchten. En ja, dan is het een makkelijke kant-en-klaar maaltijd voor de dolfijnen: hap, slik, weg. Ze eten niet alleen kleine vissen, want de spitsnuit-dolfin vindt een inktvis ook een heerlijk hapje. Omdat inktvissen behoorlijk diep in de zee leven, kan de spitsnuit-dolfin zijn adem heel erg lang inhouden. Een butskop (een grote dolfin met een bolle kop) kan zijn adem zelfs twee uur inhouden. Hoe lang kan jij dat?

Geheimtaal

Dolfijnen kunnen met elkaar praten. Wij verstaan geen klap van hun geheimtaal. Maar voor dolfijnen zijn die klik-, piep- en knorgeluidjes heel duidelijk. Hebben ze dan wel oren? Ja, maar die zie je niet. Die zitten binnin bij een dolfin. Wel zo makkelijk onder water. De geluiden die dolfijnen maken, zijn ook handig voor hen om te weten waar de zeebodem is of waar een rotsblok ligt. Dat komt door de echo die de geluiden maken. Zo kunnen ze in de soms donkere zee, ook horen waar een lekker hapje zwemt: een vis of een inktvis.

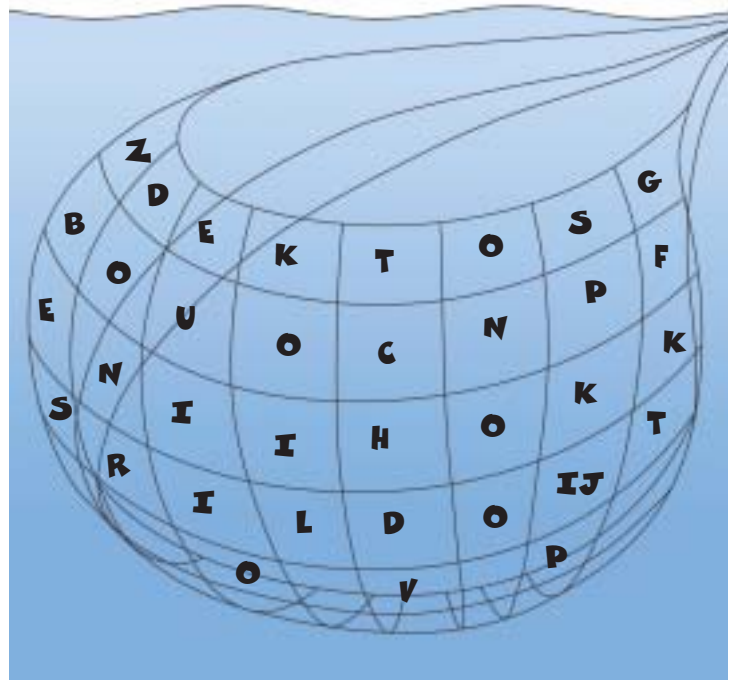
VRAGEN

Beantwoord de volgende vragen en streep de letters van elk antwoord door in het net. Dus als het antwoord 'zee' is, streep je de

letters 'z', 'e' en 'e'. door. Als je het goed gedaan hebt, houd je nog zes letters over. Hiervan kun je de naam van een dier maken. Weet jij welk dier?

1. De dolfin is geen vis, maar een ...
2. Waar zit het neusgat van een dolfin? Op zijn ...
3. Welke dolfin kan zijn adem twee uur inhouden?
4. Welke soort vis eet een spitsnuit-dolfin graag?
5. Waardoor kunnen dolfijnen soms weten waar een inktvis zwemt? Door de ...

Net wel of net niet?

Antwoord

○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○

Vissenvraag...

Volgende maand begint er een te gekke actie. Wat zeggen de vissen op deze de pagina

hierover? Zet de letters van deze vis achter elkaar. Daarna van deze ,
 deze , deze , deze , deze ,
 deze , deze , en als laatste deze .

Klaar? Dan kun je lezen wat de vissen aan jou vragen.

antwoord:

															!
															?

Begin hier

www.wnf.nl/rangerclub

De WNF-Rangerclub is de jeugdclub van het Wereld Natuur Fonds. Ze hebben een beestachtig clubblad: TamTam. Daarin staan veel foto's én informatie over dieren.

Kijk ook op www.wnf.nl/rangerclub. Ga naar de 'Dierenbieb' en zoek informatie over de dolfijn.

Opzoekvraag:
 Wat is de grootste dolfijn en hoe lang kan die ongeveer worden? En wat is de kleinste? Hoe lang is die ongeveer?

